

Workshop 1: Weidekruiden: bijdrage aan de diversiteit en gezondheid

Deze workshop wordt in de ochtend in de lobby (open ruimte) gehouden voor ruim veertig deelnemers. De inhoud wordt gepresenteerd door 4 inleiders. Dierenarts Hans Nij Bijvank geeft een introductie over het hedendaagse melkveerantsoen, de optimale afstemming hiervan op een hoge melkproductie en afwezigheid van variatie. Hans vertelt daarna kort wat weidekruiden kunnen betekenen voor de koe en welke potentiële bijdrage weidekruiden kunnen hebben voor diergezondheid.

Melkveehouder Sierd Hornstra vult het verhaal vervolgens aan met zijn ervaringen met het saladebuffet op zijn bedrijf. Sierd's verhaal illustreert dat hij weidekruiden niet als wondermiddel beschouwt en heeft ingezet, maar dat ze prima passen in een bedrijfsvoering waarin melkproductie vanuit het geheel benaderd wordt. Sierd geeft aan dat hij in zijn benadering met name inzet op minder inputs en intensief werken (b.v. zo laag mogelijk dieselgebruik) en dat hij over de hele linie op zijn bedrijf de kosten behoorlijk heeft kunnen verlagen. Onderdeel van de lage kosten is ook zijn gezonde veestapel ("hij ziet de veearts graag, maar niet zo vaak"). Divers grasland en weidekruiden passen bij hem dus prima.

Jan-Paul Wagenaar vervolgt met een korte inleiding over de verschillende redenen om in te zetten op weidekruiden, hoe je dat op verschillende manieren kan doen en wat je er kan verwachten.

Melkveehouder Sjoerd Miedema vertelt vervolgens hoe divers grasland en weidekruiden centraal staan in zijn bedrijfsvoering. Hij gebruikt geen antibiotica, zo min mogelijk krachtvoer en werkt toe naar een situatie waarin de dieren veel van wat ze nodig hebben uit weiden en ruwvoer halen. Onlangs zette hij in op het doorzaaien en her-inzaaien van 34 ha land op afstand. Na wijs beraad stelde hij dit uit naar het voorjaar van 2017. Hij geeft aan welke informatie hierbij belangrijk voor hem was en waarom hij welke keuzen heeft gemaakt.

Alle vier de inleidingen hebben een behoorlijk praktische inslag en bieden voldoende ruimte voor interactie. Er komen veel vragen en aanvullingen vanuit de deelnemers aan de workshop. Het karakter van de vragen is aan de ene kant vooral of divers gras en weidekruiden wel passen in de mainstream veehouderij, aan de andere kant dat er veel meer ingezoomd moet worden op de positieve effecten van specifieke plantsoorten op dier en mens.

De belangrijkste uitkomsten zijn:

- Relatie met de bodem is belangrijk
- Effect op diergezondheid duiden -> moet bepaald en/of gemeten worden
- Financiële basis is belangrijk en behoeft meer aandacht, pas dan kunnen veehouders breed kijken of het iets voor ze is!
- Praktijkaanpak uitbouwen en ervaringen uitwisselen
- De rol van specifieke soorten voor bodem, mens, dier scherper krijgen

Voor de middagworkshop zijn bijna 20 gegadigden. Er is gekozen om juist de veehouders het woord te laten doen. Sjoerd Miedema trapt af, Sierd Hornstra neemt over. Er ontstaat een soepel praktisch en informerend gesprek met de deelnemers waarbij nog een aantal nieuwe aandachtspunten benoemd worden:

- Kunnen de effecten in de kwaliteit van bv. het ruwvoer waargenomen worden (op basis van analyse-uitslagen), zo nee, voldoen de huidige analysemethoden om de meerwaarde van divers grasland en weidekruiden te duiden?
- Effect op productkwaliteit is belangrijk, moet een plaats krijgen in het werk

Samenvattend een aantal leerpunten:

- Het voordeel van divers grasland & weidekruiden zit 'm in de optelsom van het geheel
- Om deze reden is werken met divers grasland & weidekruiden ook een prima instrument om binnen een bedrijfsvoering aan het hele systeem (bodem-gewas-dier-mens) te werken, inclusief een robuuste diergezondheid
- De veehouder is de bepalende factor, de benodigde systeemaanpak zit tussen zijn of haar oren: stimuleer en ondersteun hun systeemaanpak!

Toevoeging: na de workshop zijn de inleiders aan de slag gegaan om gezamenlijk projectvoorstellen voor te bereiden die inzetten op hard maken van positieve effecten van weidekruiden en het versterken van de praktijktoepassingen. Dit betreft lopende initiatieven, we hopen hier spoedig meer over te kunnen vertellen.